

2022-01-20
A2022/00094

Arbetsmarknadsdepartementet

Statistiska centralbyrån
701 89 Örebro

Uppdrag om handledning och förstudie om könsuppdelad statistik

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statistiska centralbyrån (SCB) att:

- Ta fram en handledning för arbete med könsuppdelad statistik med ett särskilt fokus på hur kön kan samvariera med andra variabler.
- Genom en förstudie utreda förutsättningar för SCB att tillhandahålla könsuppdelad statistik till myndigheter i syfte att möjliggöra fördjupade analyser.

SCB får disponera högst 700 000 kronor för uppdragets genomförande, finansierat med medel från anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering, anslagspost 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen av medel för innevarande år ska lämnas senast den 1 december 2022. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska betalas tillbaka till Kammarkollegiet senast 31 mars 2023. Samma datum ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet.

Uppdraget ska redovisas senast den 22 februari 2023 till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet). Rekvisition, återbetalning och redovisningar ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Regeringen anger i skrivelsen *Makt, mål och myndighet* att analyser av olika maktordningar i relation till kön har stor betydelse för jämställdhetspolitikens genomslag. Det finns dock ett behov av en större systematik när det gäller att arbeta med intersektionella analyser i genomförande och

uppföljning av jämställdhetspolitiken.¹ Att utveckla arbetet skulle bidra till bättre prioriteringar och en större träffsäkerhet i utformningen av jämställdhetspolitiska insatser (skr. 2016/17:10, s. 66).

Många myndigheter saknar uppgifter för att möjliggöra intersektionella analyser i sin verksamhetsdata, till exempel om födelseregion, utländsk bakgrund, utbildningsnivå, ålder eller vistelsetid i Sverige. Här finns stor utvecklingspotential i myndigheternas analyser. Kommissionen för jämställda livsinkomster (A2020:1) presenterar i sin delredovisning en granskning av sex myndigheters årsredovisningar som visar att myndigheterna i vissa fall brister med att könsuppdelat sin individbaserade statistik.² Dessutom analyseras kön ofta utan att andra relevanta variabler inkluderas. Det försvårar bedömningar av myndigheternas verksamhet i relation till regeringens mål om ekonomisk jämställdhet. Utan tillräcklig kunskap om könsskillnader och skillnader inom grupperna kvinnor och män finns risk att brister i myndigheternas jämställdhetsarbete osynliggörs (PM Komm2021/00077/A 2020:01–1, s. 8).

Det finns också ett behov av större statistiskt underlag på regional nivå. Myndigheter som har återrapporteringskrav inom jämställdhetspolitiken, däribland länsstyrelserna, behöver ha större statistiska underlag för att kunna följa och analysera utvecklingen mot de jämställdhetspolitiska målen på regional nivå, även ur ett intersektionellt perspektiv.

I regleringsbrev för budgetåret 2004 avseende SCB hade myndigheten i uppdrag att ta fram råd och riktlinjer för arbetet med könsuppdelad statistik. Uppdraget resulterade i SCB:s handbok i könsuppdelad statistik, den s.k. ”rosa boken” (*Könsuppdelad statistik. Ett nödvändigt medel för jämställdhetsanalys*, CMB 2004:1), som är både välanvänd och uppskattad. Handboken ger råd om hur officiell könsuppdelad statistik presenteras så att den speglar kvinnors och mäns verklighet inom olika samhällsområden och ska kunna användas av alla som har behov av effektiva verktyg för att uppnå jämställdhetspolitikens mål. Inom ramen för bl.a. regeringens utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter har det framkommit att det finns en efterfrågan på utvecklat metodstöd från SCB för att ta fram och

---

¹ Intersektionalitet definieras enligt Svenska Akademiens ordlista som ”en teori om hur olika former av diskriminering samverkar”. Inom ramen för svensk jämställdhetspolitik handlar det bl.a. om hur olika maktordningar som baseras på kategorier som t.ex. socioekonomisk bakgrund, etnicitet, funktionsförmåga, ålder, sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck påverkar kvinnors och mäns villkor och möjligheter (skr. 2016/17:10, s. 66).

² Arbetsförmedlingen, CSN, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten och Skatteverket.

analysera könsuppdelad statistik i arbetet med jämställdhetsintegrering, särskilt ur ett intersektionellt perspektiv.

Närmare beskrivning av uppdraget

Den handledning i könsuppdelad statistik SCB får i uppdrag att ta fram syftar till att användas i arbete med jämställdhetsintegrering. Handledningen ska ha ett särskilt fokus på deskriptiv analys med en intersektionell ansats. SCB ska vid framtagandet av handledningen beakta lagar och föreskrifter som avser behandling av personuppgifter.

Förstudien ska utreda förutsättningarna, inklusive ekonomiska konsekvenser, för att SCB ska kunna leverera statistiska tabeller till berörda myndigheter. Det ska vara fråga om sekretessgranskade tabeller där det är säkerställt att det inte går att identifiera enskilda individer. Relevanta variabler kan exempelvis vara utländsk bakgrund, födelseregion, vistelsetid och utbildningsbakgrund. Förstudien ska omfatta ett urval av de myndigheter som ingår i regeringens utvecklingsprogram Jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter (JiM), med särskilt fokus på de myndigheter som 2021 och 2022 ingår i modellen för systematiskt erfarenhetsutbyte och lärande kring jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering, JiM+.³

Sedan tidigare för SCB dialog med länsstyrelserna kring behov av och förutsättningar för att leverera könsuppdelad statistik för att möjliggöra intersektionella analyser på regional nivå. Resultaten av dessa dialoger ska tas tillvara inom uppdraget. Uppdraget har även beröringspunkter med Jämställdhetsmyndighetens uppdrag om att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter (A2020/02041). SCB ska, i enlighet med nämnda uppdrag, samverka med Jämställdhetsmyndigheten i arbetet med att planera och erbjuda stöd till myndigheterna (Fi2021/04004 [delvis]).

---

³ Arbetsförmedlingen, CSN, Formas, Forte, Försäkringskassan, Kriminalvården, Migrationsverket, Skatteverket, Statens institutionsstyrelse, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Vetenskapsrådet och Vinnova.

SCB ska i uppdragets genomförande även föra dialog med Ekonomistyrningsverket inom ramen för Ekonomistyrningsverkets uppdrag att följa upp förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ur ett jämställdhetsperspektiv (Fi2021/04004).

På regeringens vägnar

Eva Nordmark

Ulrika Helldén

Kopia till

Arbetsmarknadsdepartementet/A, MRB
Finansdepartementet/BA B3, IEA IE2, OFA ESA, OFA SFÖ, SKA S3
Justitiedepartementet/ KRIM, MIG, L6, PO
Miljödepartementet/KE
Näringsdepartementet/EIN
Socialdepartementet/SAM, SF, SOF
Statsrådsberedningen/SAM
Utbildningsdepartementet/F, UH
Samtliga departement, IDA JÄM
Arbetsförmedlingen

Arbetsmiljöverket
Barnombudsmannen
Brottsförebyggande rådet
Brottsoffermyndigheten
CSN
Diskrimineringsombudsmannen
Domstolsverket
Ekonomistyrningsverket
Elsäkerhetsverket
Energimyndigheten
Folkbildningsrådet
Folke Bernadotteakademin
Folkhälsomyndigheten
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Försvarmakten
Försäkringskassan
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Inspektionen för socialförsäkringen
Inspektionen för vård och omsorg
Jämställdhetsmyndigheten
Kammarkollegiet
Kommissionen för jämställda livsinkomster (A 2020:1)
Kriminalvården
Kronofogdemyndigheten
Läkemedelsverket
Länsstyrelserna
Migrationsverket
Myndigheten för delaktighet
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Myndigheten för yrkeshögskolan
Naturvårdsverket
Pensionsmyndigheten
Polismyndigheten
Riksantikvarieämbetet
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Sametinget
Skatteverket
Skolforskningsinstitutet
Socialstyrelsen
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Statens institutionsstyrelse
Statens kulturråd
Statens skolverk
Sida
Svenska institutet för europapolitiska studier
Tillväxtverket
Trafikverket
Transportstyrelsen
Universitets- och högskolerådet
Universitetskanslersämbetet
Vinnova
Vetenskapsrådet
Åklagarmyndigheten